

1994-cü il, şaxtının illiklərə işlədiyi yanvar ayının 24-cü günüydü. Ətrafda qulaqbatırıcı sükut hökm sürürdü və sanki təbiət də az sonra yaşanacaq dəhşəti anlayaraq, fırtınadan duyuc düşərək bir anlıq susmuşdu. Ağappaq qara bürülmüş meşənin bəmbəyaz mənzərəsini isə yalnız yarpaqsız ağacların qara siluetləriydi pozan...

Havanın qaş-qabağından günün hansı vaxtı olduğunu təyin etmək mümkün deyildi, amma günortadan çox keçdiyi, yavaş-yavaş toranın qarışdığı hiss olunurdu. Qarşıda isə onları daha bir mürəkkəb tapşırıq gözləyirdi, Kəlbəcərin Qanlıkənd kəndi istiqamətində düşməni məhv etməli idilər...

liyyəyə başlamışdı. Həmin illərdən ermənilərin Qarabağa, doğma torpaqlarımıza qarşı haqsız iddialarına qarşı barışmaz münasibətdə olan vətənpərvər müəllim, 1992-ci ildən könlü olaraq döyüşlərə yollanmış və qələmini silaha dəyişmişdi. O zaman Murşud müəllimin hərbi peşəkarlığı nəzərə alınaraq Kəlbəcərdəki "Söyüdü" keşikçi məntəqəsinin böyük komandirliyi ona tapşırılmışdı. O, döyüşçü yoldaşları ilə birlikdə gecə-gündüz doğma Kəlbəcərin sərhədlərini mərdliklə qoruyaraq, dəfələrlə rayona hücum etmək istəyən düşmənin burnunu ovub yerinə otuzdurmuşdu.

Murşud Məmmədov Kəlbəcər Ərazi Müdafiə Taborunun - "Kəlbəcər tabo-

Həmin o məşum şaxtılı-sazaqlı yanvar günündə Murşud Məmmədov Qanlıkənd yaxınlığında düşdükəri mühasirəni yarmaq, canı bahasına olsa belə bölüyünü qurtarmaq üçün çarpışdı, amma vəziyyət getdikcə daha təhlükəli hal alır, hər tərəfdən üzərlərinə güllə yağışı yağdı...

Qəhrəman döyüşçü ölümlə yarışdığı bu savaş dəqiqələrində sərrast atəşlə daha bir düşməni məhv etmişdi ki, birdən sanki köksünə iynə sancıldı...

Qeyri-ixtiyari kökündən sınımsız qollu-budaqlı sərv kimi üzükquyulu torpağa uzanan Murşudə elə gəlmişdi ki, qəfil atəş səsləri kəsildi, dünya qaranlığa büründü. Əlini qaldırıb sızlayan sinəsinə, yarasının üzərinə qoymaq istəsə də təqəti çatmamışdı, bədəni sustalırdı... Yumulan kirpikləri arasından ətrafı seyr etməyə başlamış, amma bəyaz qar üzərində qeybdən peyda olan və yavaş-yavaş ətrafını bürüyən bağır paradaqlanmış al-qırmızı lalələrdən başqa heç nə görməmişdi...

Beləcə, yurdu, doğma torpağı uğrunda canını qurban verən, onu qanı ilə suvaran daha bir qəhrəman Azərbaycan oğlu ana Vətənin qucağında, doğma Kəlbəcərində əbədiyyətə qovuşmuşdu...

Yoxluğuna anası cəmi bi il dözə bildi

Kəlbəcərsizliyin, köçkünlüyün izinsiz qonaq kimi həyatımıza daxil olduğu o məşum günlərdə kəndimizin cəsur övladı, əmimiz oğlu mayor Murşud Məmmədovun şəhidlik xəbəri üreyimizə sağalmaz yara kimi dağ vurdu. O günlərdən hafizəmizə cəsur döyüşçünün qürurla danışdığı qəhrəmanlıqlarla dolu döyüş xatirələri, gülümsəyərək bizə Kəlbəcərdə dönmüş ümidi verən qartal baxışlı bir ərən köçdü yaddaşlarımıza...

Bir də o günlərdən "Murşud, qardaş, quru yerdə yatma, yaralısan" deyərək fəryad edən Yəmənin bibimin nəəsi qaldı qulaqlarımızda...

Kəlbəcərdə doğulub boya-başa çatan, elə canını da Kəlbəcər uğrunda qurban verən qəhrəman döyüşçü üç gözüyaşlı körpə, Ricay, Amil, Sevinc adlı övladlarını dəyanətli, vəfali ömür gün yoldaşı Çimnaza əmanət edib köçmüşdü bu dünyadan...

Murşudun yoxluğuna anası Səmaye xala cəmi bir il dözə bildi və son nəfəsini də "yaralı balam" deyərək verdi. Oğul itkisində dözə bilməyən dağ gövdəli Seyid Ağa kişinin bir andaca belə büküldü, qəddi sındı. Övlad dərindən yükünü çəkməyə gücü çatmayan ata da bir neçə ildən sonra bu dünyayla vidalaşdı Murşudünə qovuşmağa tələsd...

Elmin sirlərini məktəbdə, vətənpərvərlik dərslərini isə həyatda keçib əbədiyyətə qovuşdu...

Bəli, bu illər ərzində bütün şəhidlərimiz kimi kəndimizin igid oğlu Murşud Məmmədovun da ömrünün yarıda qırılmasına yanıb-yaxıldıq. Dedik ki, "kaş doğma Kəlbəcəri uğrunda dağ-daş, qarboran, şaxta-sazaq demədən döyüşə yollanan Murşud Məmmədovun sinəsindən Qanlıkənddə də namərd düşmənin gülləsi yayınaydı..."

Heyhat, nə yazıq ki, bəşər övladının nə taleyə, nə zamana, nə də yaşananlara "dur" deyərək biləcək iqtidarı yoxdur. Amma insanlara Tanrı tərəfindən ana Vətən uğrunda canından, qanından keçən şəhidlərin qisasını almaq və ruhları şad etmək kimi müqəddəs bir missiya da ərməğan olunub. Elə 44 günlük Vətən müharibəsində də şanlı Azərbaycan Ordusu çıxdığı müzəffər yürüşdə Qarabağımızı işğaldan azad edərək onun uğrunda şəhid olan igid oğullarımızın qisasını aldı, qanlarını yerdə qoymadı...

Bu gün əfsanəvi "Kəlbəcər taboru"nda cəsurluqla savaşıyan doğma yurdu uğrunda canından keçən Murşud Məmmədovun da ruhu şaddır, qanı alınmış, qisası yarımçıq qalmayıb. Daha Kəlbəcərdən, Sınıqkilsədən, Qanlıkənddən və illərdir işğal altında qalan torpaqlarımızdan düşmənin mürdar ayağı qazınaraq atılıb. İndi babasının uğrunda can qoyduğu Kəlbəcərdə balaca Murşud qürurla yaşayacaq, belə bir qəhrəmanın nəvəsi olduğu üçün daim fəxrətli olacaq...

Ölümündən sonra qəhrəman zabit Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən "Hərbi xidmətlərə görə" medalı ilə təltif olunmuş, Murşud Məmmədovun adı əbədləşdirilərək Kəlbəcər rayonu 42 nömrəli məktəbinə verilmişdir.

Cəsur döyüşçü ömrünün ən qaynar çağında həyatla vidalaşsa da, bu qısa zaman salnaməsinə başdan-başa qəhrəmanlıqlarla dolu şanlı səhifələr həkk etdi. Elə buna görə də Vətən uğrunda saydız döyüşlərdə mərdliklə vuruşub şəhadət məqamına yüksələn Murşud Məmmədovun qürurverici, eyni dərəcədə də qüvvəli həyat hekayəsini bir yazıya sığdırmaq mümkün deyil. Amma Kəlbəcər azad olduğu bu xoşbəxt günlərdə Kəlbəcər uğrunda gözünü qırpmadan ölüme atılaraq bir daha geri dönməyən şəhidimiz haqqında yazmasaq da olmazdı...

Lakin nə etsək də, nə desək də, qanla imza atdığı bu qəhrəmanlıq zirvəsi qarşısında sönük qalar, haqqını ödəyə bilmərik!

Ruhun şad olsun, Murşud müəllim, sən bizə elmin sirlərini məktəbdə, vətənpərvərlik dərslərini isə həyatda keçib şəhadətə, insan oğlunun fəth edə biləcəyi ən yüksək məqama ucaldın, əbədi yaşar olub sonsuzluğa qovuşdun...

YasəməN QƏNƏTQIZI, "Azərbaycan"

Murşud dastanı

Kəlbəcərdə yürüş, Murovdağın fəthi, Qanlıkənddə qırılan ömür və bir cüt sahibsiz mayor poqonu...

Daha hər açılan qapının arxasında atasını axtaran üç körpənin kədərdən kölgə düşmüş çöhrəsinə, göz yaşından cığır düşmüş üzünə, qəmgin-qəmgin baxan gözlərinə ağ-qara şəkillərdən gülümsəyərək boylanacaq, onları ovutmağa, bu balaca ürəkləri təsəlli etməyə çalışacaq...

Hələliklə, Murşud Məmmədovu yaşanacaq bu məşum zamandan qısa zaman dilimi ayırırdı...

Beynində çək-çevir etdiyi bu düşüncələrlə ətrafı bir daha diqqətlə nəzərdən keçirməyə başladı. Elə bu zaman döyüşçü sövq-təbii nə isə təhlükə olduğunu hiss etdi. Halbuki kəşfiyyət məlumatlarında ərazidə düşməni qüvvələrinin olmaması barədə məlumat verilmişdi. Amma döyüşçü yoldaşları da durbinlə baxdıqda çox da uzaqda olmayan düşməni əsgərlərini gördülər. Hər şey aydın idi, mühasirəyə düşmüşdülər və nə olursa olsun onu yararaq qarşılarındakı döyüş tapşırığını yerinə yetirməli idilər...

Kapitan avtomatını götürərək bir neçə zabit və əsgərlə birlikdə qorxmada düşməni döyüşçülərinin mövqe tutduqları istiqamətə doğru irəliləməyə başladı...

Meşədə talaya çatmağa az qalmış isə sanki yer də, göy də birlikdə qəzəbləndi. Qəfildən qalxan çovğunun uğultusu ilə açılan ölüm atəşlərinin səsi bir-birinə qarışdı. Şiddətli atışma başladı. Murşud və yanındakı döyüş yoldaşları düşmənin əl qumbaralarının, avtomat və pulemyotlarının atəşi altında cəsarətlə mübarizə aparmağa başladılar. O, mövqelərinin açıqda olmasına, hər an ölümlə üz-üzə olmalarına baxmayaraq, sərrast atəşlə bir-bir düşməni dənləyir, döyüşçü yoldaşlarının həyatını qurtarmaq üçün sinəsini onlara sipər edirdi. Və beləcə Kəlbəcərin cəsur oğlu yavaş-yavaş mühasirə halqasını yarmağa başlayır, amma özü də fərqləndirilmədən anba-an şəhidlik məqamına yaxınlaşırdı...

Kaş sinəsindən bu dəfə də namərd düşmənin gülləsi yayınaydı...

O son döyüşdən, 1994-cü ilin 24 yanvarından, Vətəni uğrunda canını qurban verərək şəhadət məqamına yetişən mayor Murşud Məmmədovun yoxluğundan çox keçib, düz 27 il...

Amma doğmalarına, əzizlərinə, elinə-obasına yaşatdığı ağrı-acı elə ilk gündəki kimi təzədir...

Elə ona görə də bilirdim ki, yaman çətin, yaman ağrı-acılı olacaq bu yazını yazmaq. Asan deyil, zamanla üzəri qaysaq bağlayan yaralar qanayacaq, ağrılı günlər ürəklərdə yenidən baş qaldıracaq, illərdir cid-cəhdle unutmaya çalışılan o əzablı anlar yenə də peyda olacaq, heyifsilənəcək, "kaş ki" deyəcəkdik...

Deyəcəkdik ki, "kaş Qanlıkənddə yaşanan o son döyüş heç olmaydı..."

Kaş doğma Kəlbəcər uğrunda qarboran, şaxta-sazaq demədən döyüşə yollanan əfsanəvi "Kəlbəcər taboru"nın cəsur savaşıcısı Murşud Məmmədovun sinəsindən bu dəfə də namərd düşmənin gülləsi yayınaydı... Heyhat...

Vətən uğrunda qələmini silaha dəyişdi

Kəlbəcər torpağının boya-başa çatdırıldığı qədd-qamətli, cüssəli igid oğullarından biri idi Murşud Məmmədov. 1959-cu il noyabr ayının 29-da Sınıqkilsə (indi Hacıkənd) kəndində Seyid Ağa kişinin ailəsində dünyaya göz açmışdı. Orta məktəbi əla qiymətlərlə bitirdikdən sonra hərbi xidmətə getmiş, Krasnoyarsk Vilayətində əsgəri xidmətdə olmuşdu. 1985-ci ildə isə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunu bitirərək Kəlbəcər şəhər 3 sayılı orta məktəbində hərbi müəllim kimi fəa-

Mayor poqonlarını çiyninə taxmaq qisməti olmadı...

Qorxmaz kapitanın çətin və uğurlu əməliyyatlarından biri 23 yanvar 1994-cü ildə, şəhidliyindən cəmi bir gün əvvəl, Kəlbəcər istiqamətində "Çəpli əməliyyatı" zamanı olmuşdu. Bu əməliyyatda kapitan Murşud Məmmədovun da olduğu 3-cü tabor Çəpli kəndinə hücum etmiş, döyüşdə düşmənin 3 tankını, iki avtomobilini və 240 nəfər əsgərini məhv etmiş, 5 düşməni zabitini əsir almışdı.

3 PDM, 6 avtomobil, tank əleyhinə idarə olunan raket qurğusu (PTURS) və xeyli silah-sursat qənimət götürülmüş, Ermənistanın Ağdərəyə gedən mühüm avtomobil yolu ələ keçirilmiş, düşməni qüvvələri parçalanmışdı. Uğurlu "Çəpli əməliyyatı"na görə taborun bütün döyüşçülərinə təşəkkür elan edilmiş, baş leytenant Fehruz Alişov "Hərbi xidmətlərə görə" medalı ilə, taborun bütün zabitələrinin isə növbədən-kənar hərbi rütbə ilə təltif olunduqları elan edilmişdi. Kapitan Murşud Məmmədova da mayor rütbəsi verilmişdi...

Amma təəssüf ki, mayor poqonlarını çiyninə taxmaq ona qismət olmamışdı...

Son döyüş

1994-cü ilin 24 yanvarında 3-cü tabor daha bir çətin tapşırığı yerinə yetirmək üçün Kəlbəcər istiqamətində hücum əməliyyatlarını genişləndirərək Qanlıkəndə düşməni arxasına göndərmişdi...